

Voorstel

Cluster	: Samenleving	Nummer	:
Portefeuillehouder	: Piet IJnsen	Datum vergadering	: 15 februari 2021
Onderwerp	: Toekomstbestendige visie Welzijnswerk Ameland		

Voorgesteld besluit

- 1. Het Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland met bijbehorende verkorte Publieksversie Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland vaststellen.**

Beoogd effect

Een basis en kader bieden voor de doorontwikkeling/transformatie van het welzijnswerk breed (inclusief dorpshuisfunctie en dergelijke) op Ameland.

Inleiding

Door de transformatie in het Sociaal Domein verandert ook de rol van het welzijnswerk. In samenspraak met de welzijnsprofessionals op Ameland, schreef de gemeente een startnotitie met een eerste aanzet voor een visie voor toekomstbestendig welzijnswerk op Ameland. Op advies van de gemeenteraad, is deze notitie in het voorjaar van 2019 teruggegeven. De gemeenteraad vond dat de notitie al min of meer een visie aangaf. Terwijl er onvoldoende zicht was op de actuele ontwikkelingen van het welzijnswerk op Ameland.

De gemeenteraad heeft de volgende opdracht gegeven, met het nadrukkelijke verzoek om van alle partijen goed 'de vraag achter de vraag' duidelijk te krijgen:

1. Beschrijving van de huidige situatie en de externe ontwikkelingen.
2. Inventarisatie van de vragen (inclusief vragen die bij de raad leven), waarop de visie een richtinggevend antwoord moet geven.
3. Stappenplan om tot een gedeelde visie te komen (inclusief betrokkenheid van de gemeenteraad bij de totstandkoming).

Om bovenstaande punten te onderzoeken, was er behoefte aan een onafhankelijke partij met expertise rondom welzijn en visievorming op welzijnswerk. Een partij die thuis is in kwalitatief (beschrijvend) verkennen. De gemeente Ameland heeft Haute Equipe gevraagd omdat zij de benodigde deskundigheid heeft. En omdat zij ervaring heeft met transformatieopgaven in het welzijnswerk op twee andere Friese Waddeneilanden. Vanaf eind 2019 is Haute Equipe bezig met het traject Toekomstbestendige visie Welzijnswerk Ameland.

Traject Toekomstbestendige visie Welzijnswerk Ameland

Het traject is opgedeeld in drie fasen:

1. Richten: huidige en gewenste toekomstige situatie verkennen
2. Inrichten: (mede) op basis van de uitkomsten uit fase 1 een gemeenschappelijke visie vormen over (de inrichting van) het welzijnswerk op Ameland
3. Verrichten: visie uitrollen (implementatie)

In de eerste fase van het traject ('Richten') inventariseerde Haute Equipe de huidige stand van zaken. Ook haalde zij de ervaringsverhalen en vragen op van betrokken partijen: de raadsleden, het college van burgemeester en wethouders, de medewerkers in de verschillende lagen van de organisatie(s), de inwoners (sleutelfiguren) en de partijen waarin zij vertegenwoordigd zijn. De eerste fase leverde onder meer het Rapport Eerste Fase Toekomstbestendige Welzijnsvisie Ameland op (zie gelijknamige bijlage). Dit rapport beschrijft de uitkomsten, conclusies en aanbevelingen van de eerste fase van het traject en is u ter kennis gebracht.

In de tweede fase van het traject ('Inrichten') ging Haute Equipe (nader) in gesprek met partijen die bij het welzijnswerk op Ameland zijn betrokken: de gemeente, de stakeholders, beheerders van dorpshuizen en professionals van de kinderopvang, maatschappelijke organisaties en zorg. Kunnen zij zich vinden in de uitkomsten en aanbevelingen uit de eerste fase? En wat zijn volgens hen de kernwaarden voor welzijnswerk op Ameland?

De startnotitie, het Rapport Eerste Fase Toekomstbestendige Welzijnsvisie Ameland en de uitkomsten van de bijeenkomsten en groepsgesprekken, leverden input voor het gezamenlijke Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland (zie gelijknamige bijlage). De Publieksversie Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland (zie gelijknamige bijlage) is een samenvatting daarvan. Gemeente Ameland en Haute Equipe hebben Stichting 't Wantij, Stichting 't Camminghahuus, Stichting Sociaal Cultureel Werk Ameland en het Gebiedsteam Ameland nauw betrokken bij de totstandkoming van het Visiedocument.

Inhoud Visiedocument

Het Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland beschrijft globaal het volgende:

- Aanleiding Visiedocument.
- Gezamenlijke/algemene overstijgende ambities voor welzijnswerk op Ameland. Zoals: 'Inwoners kunnen van wieg tot graf op Ameland blijven wonen. Voorzieningen moeten daar op zijn toegerust. Nu en in de toekomst' en 'Iedereen, van 0 tot 100-plus jaar, kan op zijn/haar eigen wijze (blijven) meedoen en een bijdrage leveren aan de samenleving op Ameland. Ook kwetsbare inwoners die voor hun zelfredzaamheid ondersteuning nodig hebben'.
- De aanpak 'waardengericht werken' en de opbrengst daarvan voor het traject Toekomstbestendige visie Welzijnswerk Ameland.
- De gezamenlijk geformuleerde kernwaarden 'eigen kracht', 'vraaggericht' en 'verbinding/samenwerking', de betekenis daarvan voor welzijnswerk op Ameland en gezamenlijk geformuleerde ambities vanuit deze kernwaarden.
- Gezamenlijk geformuleerde definities welzijn en welzijnswerk en (huidige) stand van zaken welzijnswerk op Ameland.
- Eilandspecifieke context en feiten en cijfers over Ameland.
- De visie op welzijnswerk van de gemeente.
- Gezamenlijke visie van betrokken organisaties op dorpshuizen, kinderopvang en verbinding welzijnswerk/maatschappelijke organisaties/zorg.
- Eerste gemeenschappelijke kijk op toekomstbestendig organiseren van kinderopvang en welzijnswerk op Ameland (de 'hoe'). Welke oplossingsrichtingen zijn er voor kinderopvang, de dorpshuisfunctie en het welzijnswerk?

Achtergrondinformatie

Het welzijnswerk op Ameland kent zijn eigen dynamiek. Als grootste organisatie in dit geheel voert de Stichting Sociaal Cultureel Werk (SCW) Ameland niet alleen de dorpshuisfunctie en de kinder- en peuteropvang uit, maar ook het professionele welzijnswerk. De uitvoering van de werkzaamheden vindt op gehele eiland plaats. Er wordt met professionals (circa 15 medewerkers, 9 fte) en vrijwilligers gewerkt. 't Wantij vervult de dorpshuisfunctie en voert kinderopvang en peuteropvang uit. Voor de uitvoering van de kinderopvang en peuteropvang werkt 't Wantij met een aantal professionals (circa 3 fte). De uitvoering van de dorpshuisfunctie wordt met vrijwilligers gedaan. 't Camminghahuus heeft alleen een dorpshuisfunctie en voert de activiteiten en het beheer met vrijwilligers uit.

Ondanks de kleinschaligheid is er een versnipperd aanbod van welzijnstaken in de brede zin van het woord (inclusief dorpshuisfunctie en dergelijke). De versnippering van welzijnsinstellingen en -activiteiten op Ameland met deels een overlap, draagt onvoldoende bij aan de ontwikkeling en toekomstbestendige uitvoering van een samenhangend, effectief en efficiënt welzijnsbeleid. Bovendien verzwakt een versnipperde welzijnsstructuur de positie van de instellingen. Om aan te sluiten bij de ontwikkelingen in het Sociaal Domein is transformatie nodig. Het Visiedocument geeft een basis, een kader om de transformatie verder vorm te geven.

Gerelateerd aan de veranderingen/transformatie in het Sociaal Domein, de huidige organisatie, opzet en uitvoering van het welzijnswerk in de brede zin van het woord op Ameland en het streven naar effectiviteit en efficiëntie, is het nodig een toekomstbestendige visie voor het welzijnswerk op te stellen. Hierbij speelt het gegeven dat de grootste welzijnsstichting op het eiland (Stichting Sociaal Cultureel Werk Ameland) onder grote financiële druk staat ook een rol.

Argumenten

- 1.1 *Via het Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland en bijbehorende Publieksversie, geeft de gemeente gehoor aan de opdracht die de gemeenteraad naar aanleiding van de eerdere startnotitie gaf (zie 'Inleiding').*
- 1.2 *Het Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland sluit aan bij toekomstvisie/ambitie 'Combineren en versterken maatschappelijke voorzieningen' zoals opgenomen in het raadsprogramma 2018-2022.*
In het raadsprogramma 2018-2022 is wat betreft 'Plannen en Beleid maken' en punt S2.3 Toekomstvisie/ambitie: 'Combineren en versterken maatschappelijke voorzieningen' unaniem op de raadsagenda 2018-2022 gekomen. Dit vanuit het perspectief van de kolom 'Should (zou eigenlijk moeten)'. Voor dit punt is in het raadsprogramma aangegeven een toekomstambitie te willen neerleggen om maatschappelijke functies zoals zorg, sport, onderwijs, kinderopvang en sociaal cultureel werk te combineren en elkaar te laten versterken. Voor wat betreft het welzijnswerk breed (inclusief dorpshuisfunctie en dergelijke), sluit het Visiedocument hier op aan.
- 1.3 *Gelet op ontwikkelingen in het Sociaal Domein, de lokale situatie en de huidige stand van zaken, is het Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland een goede basis om het proces van transformatie (samenwerking/samengaan) in en voort te zetten.*
Het is belangrijk dat de gemeente en de betrokken organisaties de 'klokken gelijkzetten' en ieder vanuit de eigen achtergrond samen optrekken om uiteindelijk in het belang van onze inwoners een toekomstbestendige oplossing voor het welzijnswerk in de brede zin van het woord op het eiland te realiseren. Gelet op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, afnemende budgetten en andere omgevingsfactoren die van invloed kunnen zijn is dit nodig. Het Visiedocument is hiervoor een goede basis.
- 1.4 *Er is draagvlak bij Stichting 't Wantij, Stichting 't Camminghahuus en Stichting Sociaal Cultureel Ameland om zich in te zetten voor de transformatie van welzijnswerk (en kinderopvang) op Ameland.*
Het Visiedocument is in samenwerking en overleg met bovenstaande aanbieders tot stand gekomen. In het Visiedocument formuleren de betrokken partijen (bovenstaande aanbieders, Gebiedsteam Ameland en de gemeente) onder meer gezamenlijk ambities, kernwaarden, definities en een gezamenlijk visie op dorpshuizen, kinderopvang en verbinding welzijnswerk/maatschappelijke organisaties/zorg.

Kosten en dekking

Voor dit voorstel niet van toepassing.

Risico's of kanttekeningen

Behoud van de huidige setting wordt, soms in meerdere, soms in minder mate, gekoesterd door de aanbieders van de dorpshuisfunctie, welzijnswerk en de kinderopvang. Hiermee moet rekening worden gehouden bij het vervolg van het traject Toekomstbestendige visie Welzijnswerk Ameland, onder meer de bij implementatie van de visie.

Planning en uitvoering

Vanaf medio februari 2021 (na besluit gemeenteraad): start derde fase traject Toekomstbestendige visie Welzijnswerk Ameland, 'Verrichten': uitvoering, visie uitrollen (implementatie).

Bijlagen:

- Rapport Eerste Fase Toekomstbestendige Welzijnsvisie Ameland
- Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland
- Publieksversie Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland

Het college van burgemeester en wethouders,

Leo Pieter Stoel
burgemeester

Iwan Valk
secretaris-directeur

Besluit

Cluster : Samenleving **Nummer** :
Portefeuillehouder : Piet IJnsen **Datum vergadering** : 15 februari 2021
Onderwerp : Toekomstbestendige visie Welzijnswerk Ameland

De raad van de gemeente Ameland,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 februari 2021;
besluit
het Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland met bijbehorende Publieksversie vast
te stellen.

De raad van de gemeente Ameland,

Ballum, 15 februari 2021

Leo Pieter Stoel
voorzitter

Jacqueline Metz
griffier